

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évkönyvre 3 ft o. e.

Helyben előfizethető Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 81 hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajos (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart. Nyitólíri cikkek: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez czimzandók. Előzetesek s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Jókai furesájkodásai.

(Brrr) Az ellenzék főközlönyében régóta hirdetik azon legújabb államjogot, mely szerint, alkotmányos országban szabadelvűség és önálló meggyőződés, önzetelenség és hazafiság, böles belátás, sőt csalhatlanság az ellenzék kizárólagos lelki tulajdonai. Ezeket a százféle variációban előadott ületeket annyiszor olvastuk már a „Hon“ hasábjain is, hogy már azt kezdők hinni: e téren semmi újat sem produkálhatni. Még is, ime hirdetnek olyan újat eszméket, melyek eddig az alkotmányosság, a parlamenti kormányzás és törvényhozás nagy könyvének egyetlen fejezetében sem találhatók fel.

Alkotmányos országban soha sem szokás a pártküldelembe vegyíteni a korona tekintélyét. A valódi szabadsajtó mindig meg szokta róni még azon ministert is, ki a legválságosabb pillanatban azzal próbálja gyengéit fedezni; pedig hát a miniszter ezt a kisebbséggel szemben szokta tenni, s mint a korona alkotmányos tanácsosa többnyire valamely ellenzéki tulkövetelés visszautasítására. Jókai a főszerkesztő másként gondolkozik. Ő, mint journalista arra hívja fel a királyt, bocsássa el a többség bizalmát bíró parlamenti kormányt, küldje haza az ellenzéki lapszerkesztő tanácsára a parlamentet csak azért, mert ellenzékünknek tettzett a politikai csalhatlanság és hazafili hűség mellé odaállítani harmadiknak a nyílt erőszakot.

Vajjon gondolt-e Jókai arra, hogy ez által nemcsak a parlamentarismus alapelvének, de magának az alkotmányosságának lábát tapodására, az absolutismus életbejuttatására hívta fel a királyt?

Alig hiszem. Nem gondolhatta meg mit cselekszik, mert ha tette volna, abban hagyja a dörgedelmes és szépséges cikik kiadását. A parlamenti többség elnyomására a királyt hívni a kisebbség segélyére!

Elárulni nyíltan azt, hogy a parlamentarismus alapjának ledöntésére szívesen vennék az alkotmányos országban királyi jogok közé soha nem tartozható önkényes felhatalmat is!

Különb Jókai aranyos tollu regényirónktól sok ily furcaságot megszokhattunk.

Az is tudva van, hogy mint vezérpolitikus nem most esinálja az első fiascot. Így a királyi absolut hatalmára hivalkozást követő napon újabb furesájkodásokkal kedveskedett t. olvasóinak.

A „Hon“ 61-ik számában a királyföldi választókerületek 22 országos képviselőjét nemzetiségi képviselőkké deklarálja, kik a magyar parlamentben csupán „a kétszáz ezer erdélyi száznak“ lennének országos képviselői.

Erről a dolgról eddigelé aligha tudnak valamit a magyar parlamentben. A Királyföld másik 200,000 lakója is megköszöni Jókainak, hogy őket egy tollvonással megfosztani akarja az országos képviselőltől, a legfőbb alkotmányos jog élvezetétől.

A mellett kardoskodtak az ellenzéki értekezleten, hogy a jobboldal ezeket akar megfosztani a választási jogtól — és most

az egyedül szabadelvű és csalhatlan ellenzék vezérfőhá, Jókai egy vakarintással százszázakat törül ki a választók sorából; kimondja, hogy ők nincsenek képviselve a magyar parlamentben. Még tovább is megy: A magyar parlamentet olybá tünteti fel, mintha ott nem Magyarország képviselői ülne, hanem a tiszai magyarság, az erdélyi szászok stb. nemzetiségi képviselői.

Valóban haladnak, ott balfelől, a fogalmak össze-zavarásában.

Ezen a dolgon mitsem változtat az, hogy Jókai ebből akarja kimutatni, mily hiányos a jelen választási törvény; mert ez által ép az ellenzékre mond anathemat, mert ez gátolja ama törvény hiányainak pótlását, javítását.

Avagy talán az szolána Jókai higgadt pártvezéri itéletéről, hogy a Deákpart többségét azon többséghez hasonlíja, a mely a n.-szebeni conventiculumban az erdélyi részeknek a bécsi reichsrathba becsémpészésén erőlködött.

Odáig jutottunk volna tehát, hogy egy Jókai sem akar különbséget tenni: törvényes parliament, meg erőszak és megvesztegetés által összegyurt skuptsina közt, csakhogy e párhuzamból azt következtethesse, hogy:

a korona a Deákpart fölött is ép úgy áttérhetne a parlamentben erőszakoskodó kisebbséghez, mint a hogy Schmerlinget elbocsátá a birodalom összes népeinek összhangzó, tehát egy óriási többség kívánatára, utat adva az alcázott absolutismusnak.

Azt óhajítja Jókai, (maga vagy párta nevében, ez még kérdés tárgya —) hogy a korona ismét az akkor elhagyott utra térjen vissza — az önkényuralomhoz? azt, hogy a nemzet akaratát képviselő többséget mellőzve, s megtagadván az alkotmányosságot, a kisebbség tanácsait vegye igénybe és ezt kövesse, bár tudja, a korona hol, kik mellett áll a nemzet, s így éreznie kell azt is, hogy az alkotmány és törvény legfőbb öre ezt nem teheti?!

Jókai szerint azonban megkellene tennie, csak azért, mert a kisebbségnek tetszett magát megbizósítani a parlamentben; mert a baloldalnak igazának kell lenni (daczára, hogy a nemzet nagy többsége vele szemben foglal állást) — hisz 1863-ban is a kisebbség mellett volt a jog?! Minő logica?!

Bizony elmondhatjuk a székelylél: ne teréfájon az ur!!!

A n.-szebeni conventiculum többségének háta mögött csak Schmerling állott; a kisebbség mellett volt az alkotmányos jog a törvény, mely most szemközti áll a mi kisebbségünkkel; különben nem kellene Jókainak is absurdumokkal bombázni annak erős várát, s nem esküdnének az ellenzék arra, hogy meg nem nyugszik, míg azt le nem rombolja.

Az országházból.

r. A képviselőház mart. 12-ki ülésében Jókai Mór határozati javaslatot nyújt be, sürgetvén a főváros rendezését illető határozati javaslat napirendre vételét. Majd Lázár Ádám interpellál az erdélyi részekben a mezei rendőrség szabályozása tárgyában; Orbán B. b. azt kérdi a pénzügyminiszteről, van-e tudomása arról, hogy Görgény-Szt-Imre város a folyamatban levő jogigényi per tekintetbe nem vételével az uradalmi tiszttség által önkényileg megfosztott minden birtokaitól, erdeitől, legelőitől — s mily intézkedéseket szándékozik ennek orvoslására tenni?

Schwarz Gyula egy fontos interpellatióval fordul a vallás és közoktatásügyi miniszterhez. Legelőbb is azt hangsúlyozza, hogy a közművelődés érdekében a hadsereg tetteles szolgálatban levő legénységét kötelező elemi oktatásban kellene részesíteni; kérdi mi történt már e részben? Továbbá kérdi: szándékozik-e a vallás és közoktatásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve oly lépést tenni, hogy közművelődési intézeteink, a népiskoláktól kezdve — az egyetemig, ha a törvény által kiszabott vagy kiszabandó szervezeti és tanszervezeti föltételekhez alkalmazkodnak, egy ingó mint ingatlan vagyona törvény által adómentességet nyerjen?

Az interpellatiók közöttletnek az illető miniszterekkel.

A miniszterelnök a ház asztalára teszi a szentesített törvényeket: a budapesti indóházakat összekötő, a gömöri és miskolczi-diógyőr-máramaros iparvasutról, — úgy a Sink patak szabályozásáról.

Hosszas vitát támaszt a baloldal a felett, meddig tartanak az ülések. Az időt vesztegették. Tisza László, Györfly Gyula, P. Szathmáry Károly, Degré Alajos, Huszár Imre. Ezek folytán szót emel.

Kerkapoly pénzügyminiszter. A jogfosztogatást, Magyarország államisága feltételeinek feladását insinualó frazisokra nem reflectál, csak határozatlan visszautasítja azokat. Figyelmezteti az ellenzék arra, hogy épen azon erkölcsi hatalmat ássák alá, melyen egy nemzeti kormánynak kell alapulni s melyre az országnak szüksége van; így haladva elő a ráfogásokban, ma holnap csak az anyagi eszközök lehetnek a kormány hatalom támaszai.

Azall vádolják a kormányt, hogy a választási törvény novellájával is saját hatalmát akarja öregíteni, a husos fazekokat megőrizni. Figyelmeztet arra, hogy minden egyes képviselő kötelessége a részletes vitába bele menni s akkor, ha akarja ellenvetéseit elmondani; de a kisebbség nem a házszabályok által kijelölt uton igyekszik a határozatok megváltoztatására, így akarja elérni azt, hogy úgy legyen minden a mint a kisebbség akarja. Hanem azt semmi áron sem lehet megengedni, hogy „ne történhessék meg az, a mit a többség az ország érdekében jónak, szükségesnek lát.“ Erre nem kell parlamentarismus, a ki ezt követeli ép a parlamentarismus ellen küzd. Ily tréfát ép a balközépnek nem lenne szabad üzni, mert az ország belátja, hogy a parlamentarismus alapelveinek megőrzése és nem konokosság tartják a többséget mai álláspontján. Ez nem lehet pártkérdés, már pedig ép a parlamentarismus áll a kockán.

Ne tegyük — egymond — csuffá a parlamentarismust! Hiszen kell ez nekünk továbbra is. Mikor párt-érdeknek akar a baloldal szolgálni fontolja meg, hogy pártostól, mindenestől semmik vagyunk, ha egyszer a parlamentet semmivé tették.

A ház nagy többsége zajos élyenzéssel fogadta a pénzügyminiszter beszédét.

Szóllottak még többen s ezzel az ülés minden siker és eredmény nélkül bezárattott.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladott Udvarhelyt, márc. 14-én 5 óra — peroz du.

Érkezett Kolozsvára, márc. 14-én 5 óra 10 peroz du.

Bizottságunk első napi ülése az Ugron-baloldal hcsengőv kitéréséi daczára a Deákpart győzelmével végződött. Holnap választás.

Debreczen. A Deákpart itt megalakult, s táviratilag üdvözlé Deák Ferenczet.

Bécs. A „Tagespresse“ hirlí, hogy Frigyes Károly hgnek nem sikerült a pápa ő

szentségét Németország iránt barátságosan hangolni.

Konstantinápoly. A porta Szerbia követelését, Kis-Zwornik odahagyását illetőleg, kész fontolóra venni.

Prága. A püspöki gyűlés visszautasítja az államsegélyt — maga fogja az alapságot segélyezni, s e végre alaptökét gyűjt össze.

A „Bacskaer Bote“ arra figyelmezteti a magyar államférfiakat, hogy Szerbiában azóta követnek Magyarországgal szemben ellenséges politikát, mióta Ristics regens saját szakállára levelez és egyezkedik Szt-Pétervárott: Serbia ma gyűlhelye azon ügynököknek, kik izgatni járnak a határvidékre és Horvát-Tótországba — orosz rubelekkel fizetik őket. Lapjuk a „Zastava“ — Ristics kezett fogott Mileticscel.

Bécs. A legújabb tanácskozások valószínűvé teszik, hogy a kiegyezés a lengyelekkel még is sikerülni fog.

Páris. Thiers bizalmas körben kijelenté, hogy reméli, miként a németek még ez évben teljesen kiűrtik a francia földet.

Róma. Az aprilban itt tartandó munkás-congressusra már 100 munkás-egylet jelenté be részvétét.

Nápoly. Frigyes Károly hg rendelkezésre bocsájtá az olasz kormány a „Principe Umberto“ pompáson felszerelt fregátot.

Legújabb táviratok.

Bécs, mart. 13. A bir. tanács mai ülésében a kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a honvédelmi törvénynek a hadvázak célszerűbb felállítására értelmében leendő megváltoztatása iránt. Megkezdődött a vita az 5 millió frt drágasági pótléknak a hivatalnokok és szolgák közt leendő felosztásának módozata iránt. Czerkavski indítványának elfogadásával a középiskolákban a helyettes tanítók is részvételt fognak ezen pótlékban; a többi indítványok elvetése után az elosztás módozata a bizotmány indítványai szerint, változatlanul elfogadtattott.

Páris, mart. 13. Alaplan a „Times“-nak azon közlése, mintha a hátralevő 3 milliárd hadikártérítés megfizetése iránt Német és Franciaország közt tárgyalások folynának, minthogy jelenleg Német és Franciaország közt semmiféle pénzügyi tárgyalások sincsenek folyamatban.

Versailles, mart. 13. Az olasz udvarhoz kinevezett új francia követ, Fournier, e héten megy Rómába.

Beilin, mart. 13. A táborai javadalmazás követhetőleg osztatik ki: Frigyes Károly hg., Molke, Roon, Manteuffel egyenkint 300,000 tallér, Göben, Werder, Delbrück egyenkint 200,000 tallér, Voigt-Rhetz, Fransecki, Alvensleben, Blumenthal, mindenik 150,000 tallér; 13 tábornok egyenkint 100,000 tallér; és a bajor király 300,000 tallért kap, hogy azt a maga belátása szerint elossza.

Takarék-pénztári részvénytársulatunk közgyűléséről.

E részvénytársulatnak ez már a harmadik közgyűlése volt febr. 22-n, igazgatója **Korbuly Gergely**, Kolozsvár egyik kifizető pénz-embere, jelen volt 79 részvényes, kiknek 520 részvény után 406 szavazata volt, a közgyűlés elnökévé **Hajós János** választotta, ez székét elfoglalván, felhívta az igazgatót 1871. évi jelentése felolvasására; megtörtént, az eredmény természetesen — mert hiszen ez nyereséges vállalatnál másképp nem is szokott lenni — kedvező volt, a haladás jelezve, új remények ingerei ébredtek, szóval: a társulat állása minden jól ígérőnek mutatkozott.

Véletlenül a kezembe vetődött a közgyűlési hivatalos jelentés és III-ik évi zárszámla nyomtatásban. En érdeklődöm e társulat ügyei által, mert azt már alapelvénél fogva különösen üdvönsnek találom. A mi a nemzetet takarékoságra tanítja, a bő költést mérsékli, a polgárokat a nap keresményének egy része felretevésére szoktatja, tehát a szegényedés terjedését gátolva, vagyonosodásra készít utat, előttem minden oly intézmény becses, nagyra becsülöm, tiszteltem, a kik ilyet alkotnak, erős és biztos kézzel vezetik, s tisztán és hiven kezelve napról-napra öregbitőleg tartják fenn.

En ismerem körünk kapcsi irányát, látom az emberek és társulatok szédelését, ámitását, a közügyek ürügye alatt gyakran csak saját javok és érdekeik hajhászását. Voltam s vagyok oly testületek munkálkodó választmányi s választott tagja,

a hol megjelenni nemes kötelesség, hol nem adnak napi díjt, az illetők nem viszik zsebükben a napi gyűlés tiszteletdíjáról a kész nyugtát, s úgy tapasztaltam és tapasztalom, hogy oda oly gyéren szállingóznak a tiszteletreméltó tagok, mint ősi időben a mezőken a darvak, télen a templomokban haszonkereső korunk elkényeztetett gyermekei; ellenben ezekben a közgyűlésekben mindig van valami haszonra való kilátás: például osztalékfizetés, új választmányi tagság, sat. a választmányi gyűlésekben megjelenésért 3 — 4 — 5 forint díjazás. Na már ide váltig elviszi a közügyek iránti buzgóság lelke a mi elfoglalt, közgyűlés-mulató, olykor még betegeskedő hazánkfait is. Igaza van a romainak: **lucris bonus odor** — büvösen vonz a haszon reménye. Valóban szép az a közdolgok iránti érdeklőség, de még szebb, ha rugója nem a tiszteletdíj. De hagyjuk ezt; ez igazság, és az igazságot nem igen hallgatják az emberek.

Mint mondam, érdekelte a társulat által, hivatalos kiadványait gyűjtöm. Látom egyik számadásból a kiadások rovatában: **választási tiszteletdíjakra 666 ft**, olvasom a mult évből: **megjelenési tiszteletdíjakra: 1162 ft**. Ez mégis szép, ez — gondolám — az ügy iránti benső érdeklőségnek táplálására egy kis anyagi harmatot is csöppint. Nézem tovább, van a választmány tagjai közt: 6 író, néhány ügyvéd, sok ügybuzgó férfi... S a mai napig egy sem tartotta méltónak azon 1216 egyént, a kiknek évi bevétele 682,709 ft 63 kr, tehát a kiknek pénze kamatából a **választmányi tagok megjelenési tiszteletdíja nagy részben kikerül**, a hirlapokban a közgyűlés ügyfolyamáról nyilvánosan, s ugyszólva hivatalosan, avagy csak néhány sor által is értesíteni.

Ez, urak, nincs egészen rendjén. E társulat nem csak a részvényeseké — ez a közönségé, a hazáé is. A népet ébren kell tartani, gyakran figyelmeztetni a társulat eljárásaira; gyarapodása által serkenteni érdeklődésre, csatlakozásra. E társulat gyakorlati nevelőintézete kell hogy legyen a polgárságnak. De egyszersmint nemzetgazdasági intézmény is, melyet tehát a kormány ellenőriznie kell. A közgyűlés, illetőleg a társulat vezetői kötelesek avval, hogy a hirlapokban tárgyalásaik eredményeit beküldjék, kötelesek, hogy eljárásaiknak a legnagyobb nyilvánosságot szerezzék meg; mert ez bizalmat, a bizalom pedig az intézetnek terjedést okoz.

Ugy itelem, hogy az ügyeson alapított, helyesen kezelt s nagy arányokban gyarapodó intézet saját és a közönség sőt a haza érdekében cselekszik, ha jövőben titkára vagy más tiszteletdíjas tagja által ez irányban gondoskodni fog. Nem kell Bécs és Pest példáját nézni. Ott szinte felszádos, nálunk új az intézmény: hadd halljanak, olvassanak róla, hadd tudja meg jótékony működését ha lehet a legutolsó polgári ház csöndben élő lakossa.

Míg a lenne, engedjék meg nekem, hogy a kezdő 1868—69. évi és 1870-ik évi eredményeket a társulat érdekében egy más mellé állíthassam; azok kedvezően szólnak az ügy mellett.

Nézzük a számokat. 1869. volt a társulat bevétele: 1.123,795 ft 68 kr. 1871. 2,645 888 ft 11 kr, 1869-ben volt a társulat kiadása: 1.053,360 ft 10 kr. 1871. 2.660,123 ft 58 kr. 1869. volt a pénztárnokság 70,435 ft 58 kr. 1871. 45,764 ft 53 kr, 1869. volt betéti könyvecské 566 drb. 1871. 1216 darab, 1869. volt e könyvekben be volt téve 291,724 ft 31 kr. 1871. 682,709 ft 63 kr, 1869. volt tartaléktőkétül letett 100 ft 31 kr. 1871. 1200 ft, 1869. volt hivatalnokok nyugdíjával 100 ft. 1871. 400 ft, 1869. még jótékony célra nem jutott — ft. 1871. adott 554 ft, 1869. volt tiszta nyeresménye 1560 ft. 1871. 5000 ft, 1869. volt egy részvény után fizetett 2 ft 50 kr kamatot, pótolta 1 ft 50 kr osztalékkal. 1871-ben ellenben a 2 ft 50 kr kamatot 5 ft osztalékkal pótolja.

E sorok száma megannyi érv a derék társulat mellett, bizonyítják, a mit a cikik elején állítottam, hogy itt az igazgatói jelentés valóban igazságokan nyugszik, hogy a kezelés pontos, tiszta és hű. Őszintén kívánok annak gyarapodást. Igaz ugyan, hogy annak legelső érehető következése az 1000 alapító növekedő nyeresmény-osztaléka, de azután mindjárt következik polgártársaink vagyongyarapodása is. Engedjék meg az illetők, hogy Büchner — a híres német felolvasónak, Göthe-től vett szavaival végezzem cikikemet: **Mehr Licht!** — a.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 15. 1872.

— T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak évkönyvedes előfizetéseiket mielőbb megújítani, ne-

hogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Együttal új előfizetést nyitunk 1872. april-decemberre 9 frittal, april-septemberre 6 ftt o. é. A szerk. — A Deák-párt csütörtök d. u. tartott értekezletén a közlekedési miniszter 4 vasúti tervjavaslatot mutatott be, melyeket közelebbről a ház elé terjesztési szándékozik, ezek közt van a zimony-pest-bécsi vonal is. Ezután a pénzügyminiszter a Ferencz-csatornára vonatkozó törvény módosításáról szóló tervjavaslatot terjeszté elé s kifejté, mennyire égető kérdés, hogy ama terület az árviztől megmentésék midőn magának az államnak 34,000 holdja van viz alatt. A párt támogatni fogja a tervjavaslatot.

A szélseb balról a szerdai képviselőházi ülés alkalmával kijelenték, hogy meg fogják kezdeni a választási javaslat részletes tárgyalását. A czimhez 50 szónok iratta fel magát.

A torokgyík ellen Következő levelet kaptuk: melyet különösen ajánlunk t. orvosaink figyelmébe Tisztelet szerkesztőség! A múlt évben uralkodott torok-gyík a Székely-földön még most szűnven meg; ezen veszedelmes, és nehezen gyógyítható betegségnek, még most is számos áldozatai esnek. Ennélfogva bátorkodom a tisztelt Szerkesztőséget fel kérni: figyelmeztetni olvasóit, a következő hírre, mely a „Pester Lloyd”, 1867. April 24-iki 97-dik száma mellékletében jelent meg: Nagy fontosságú orvosi felfedezés. Dr. Netsch ur Rauschán Alsó-Szilvásiában, a torok-gyík valóságos mivoltát, s annak egyszerű és bizonyos gyógy-módját, két év óta felfedezte. — A gége, valamely tincturával, külsőleg bekenélvén, a siker, gyors, és csodálatos. Közelebbi utatitást, hozzá intézett levél által nyerheti. F. Rosenberg.

A „Hon” szerdai száma egy tendenciosus koholmány közlése által akarja pártja kitarítását biztosítani. Ugyanis Deák, Csengery, Somsich lennének azok, kik a jelen mozgalmakban szakadás által akarnák gyengíteni a Deák-pártot Somsich nézetéről mindenki meggyőződhetik napenkénti előléteiből. Csengery nem szokta nézeteit rejtgetni, és Deák azokat a Deák-kör multkorai értekezletén határozottan kijelenté. A baloldali részéről ajánlt kompromissumnak úgy a kormányt mint az egész párt ellene van és mindnyájan egyetértenek abban hogy a parlamentarismus, a törvény véendő a végfeléig.

A magyar kath. autonómia. Rómában egy évök óta ott lakó magyar pap, Halász M., a magyar kath. egyház autonómia tervzetetnek olaszra fordításán dolgozik, az olasz miniszterium számára Vorskakanonok megbízásából, ki feltűnőleg benső viszonyban látszik állni az olasz miniszteriummal.

A török kormány egy magasabb rangu derivist küldött Budára, kinek feladata a rózsahegyen fekvő mecsét kijávitása tárgyában szakértővel értekezni. E tervre a Gül Baba iránti kegyeleten kívül fővárosunk szépitésére való tekintet is indította volna a török kormányt.

Egy délszláv lap a baloldaltól. A „Süd-slavische Correspondenz” a magyar képviselőház legutóbbi eseményeit bizonyítékkául hozza fel arra, hogy a centralistikus parlamenti kormányforma a Habsburgok monarchiájában lehetetlen s az előbbi utóbbi catastrofa vezet!

Előfizetési felhívás a „Keresztény Magvető” VII-dik kötetére. A keresztény magvető, melyből már hat kötet áll a nyitvanóság előtt, az eddigi alakban és irányban, az 1872-dik év folyamában is éven-

gyenkint 5—5 ívet füzetekben jelenik meg, s így az egész kötet négy szines borítéku füzetben legalább 20 tömölt ívet fog tartalmazni, mihez remélhetőleg valamelyik jelesünk arczképe járuland. Előfizetési díj az egész kötetre 1 ftt. 60 kr. o. é. Az előfizetési pénzek egyenesen a szerkesztők egyikéhez, küldendő Ferencz József, belmagyaruzta 321. sz. Gyűjtőknek tíz egyszerre beküldött előfizető után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk. Együttal kifejezést adunk azon reményünknek, hogy t. pártolónk a következő kötetből sem vonandják meg becses támogatásukat, s a felajánlott 4 ó. é. fttal lehetővé tesszik nekünk a vállalatnak nem csak fenntartását hanem folytonos gyarapítását és tökélyesítését is, a mi legbüggöbbszörökösünk. Jutalom könyvet most egész bizonyossággal nem ígérhetünk, de ha egyfelől pártolónk és előfizetők gyarapodásával, másfelől amerikai hitrokona-ink közreműködésével — s nekünk mindkettőhöz reményünk van, — a Channing E. V. nagybecsű műveinek fordítását folytathatjuk s kiadását eszközölhetjük: úgy kiállításba helyezzük a III-dik kötetnek is jutalmaképpen vagy igea csekély ármeletti megkaphatását. Kolozsvárt, januárius 20-n 1872. Ferencz József és Kovaosi Antal szerkesztők.

A Bismarck elleni merénylet megkísérlésével gyanúsított gyógyszerész Westervelle, a vizsgálati fogságból elbocsáttatott. Bismarck államanságban szenved. Az orvosok a legnagyobb nyugalmat ajánlák neki.

Adalék románia műveltségi állapotához. Mint egy hivatalos kimutatásban olvassuk: egész Romániában összesen három tanítóképzede van; Bukarest, Jassy, és Craiovaiban. Szép szám, 12 millió lakoshoz.

Mennyibe került Albionnak a nagy hálainepély? A Globe számítása szerint: összesen 1,750,000 forintjába került, a 20-30 emberéletet ide nem számítva.

Necrolog. Bakcsi Katalin, férj. Kerestely Károlyné és Bakcsi Ágnes, férjzett ifj Péterfi Károlyné, magok s több rokonok nevében melyen meghölgibenve jelentik szereltet testvérük: maros-vásárhelyi kir. törvényszéki bíró Albsi Bakcsi József-nek 44 éves korában folyó hó 8-án d. u. 4 órakor szélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogultban, — kit épen önfelelőző munkássága közt lepett meg a halál, — a közügy kiváló képességű munkást, az igazság tántoríthatlan hívet, a szabadságért küzdő hon számtalan harcokban vezért székely bajnokot, a társadalom általánosan becsült és szereltet emberbarátot vesztett. A háza, mely szorongatutása idején mindvégig kitartó hárczósanak ismerő az elhunytat, méltán könyezi benne most, a tettek napjaiban a megboldogult földi részei folyó hó 10-én d. u. 3 órakor fognak fazakasucizai házatól az ev. ref. sírkertjébe édes anyja hamvai mellé helyezni. Maros-vásárhelyt, márczius 8-án 1872. Béke lengjen porrá felett!

Apróságok. — A jól talált arczkép. Valaki lefestette magát egy hírneves festővel. Nézi a maga képét s hirtelen felkiált: mit mivel ön, hisz uszkáromhoz hasonlóan festett. Bocsanat, mond a festő, én ártatlan vagyok; aztán nem is ön hasonlít a pudlihoz, hanem ennek van szerencséje önhöz hasonlítani.

A szemes uszorás 600 forintot kölcsönzött egy könnyelmű fiatal uracsnak 50%—ra egy évre, s a kamatot szokás szerint előre levonta, adván az ifjúnak 300 ftt. Az uszorás nagyra volt felesége előtt az ő

ügyességével, hanem az asszony nem igen bámulta: töklök! mond, miért nem kölcsönözött neki két esztendőre, akkor a másik 300 ft is megmaradt volna.

Az unalmas papoló. Beszél, beszél a papjelölt, de senki sem hallgatott reá csak egy öreg asszony zokogott. Leszállan a szöszékről hozzá megy a szónok s tudakolja: ugyan mi hatott oly erősen önre asszonyom az én beszédemből? Fiam is papságra készül — mond a matrona — s ha ő is csak így tanul meg predikálni, akkor sárba dobtam a nevelésre költött pénzemet — ezt juttatta eszembe az ön beszéde.

Nincs ok félelemre. Nyílt tengeren halad egy kereskedelmi hajó. Az idő szép, a hólgyek kün vannak a fedélzeten. Egyszer feltűnik egy gyanus sajka s mind gyorsabban közeleg a hajóhoz. Oh! ezek bizonynyal tengeri rablók lesznek, sikoltoznak a hólgyek; nincs másként, felel a hajóskapitány, hanem mit se féljenek hólgyeim, mielőtt a gazok hajómat elfoglalhatnák — légbé röpittem.

A jó bor. Bort ad a csaplár egy vendégnek. Megkóstolja, s kérdi, mi az ára? 20 kr, mond a korcsmáros. A vendég felkél, letesz 40 krt, s távozni akar, s midőn arra figyelmeztetik, hogy kétszeresen fizetett — így szól, a felesleg legyen azé, ki azt a bort megissza.

A rövidlátó színházlátogató csak felét akarta a beletti díjnak fizetni, hisz úgy is csak felét látja — fele a nagy fülekre esik, felelt a pénztárnok.

A híres Sheridan halálán volt, s az orvosok mindenkép arra akartak reá beszélni, álljon ki egy operatiót, ezzel még megmenthetik. Nem teszem, felelé, kiálltam már kettőt, ez elég egy emberi életre. Miféle két műtét vala ez? kérdék: hajnyiratás és magam lefestése — felelé a haldoklók.

Tolvajság orvosi rendelvényre. Orát lopott az amerikai zsebvágo, s midőn feleltre vonták, az azal mentelegette magát, hogy orvosa rendelé: vegyen valamit magához.

Nemzeti színház. Csütörtökön, márczius 14-én Darai Károlin jutalmat: „Ilka”, Dopler operája került színre. E vig operát, melyet több évek előtt tetszés közt adatott elő, mindenesetre egyik sikerültebb dal-műveink közé sorozhatjuk. Zenéjében sok szép, népies zamatu, idylli részlet van, népdalszerű magán áriái s kivált együttesei igen hatásosak. Az előadást általában sikerülnek mondhatjuk. A farszót czimszerepben Gerecsné, igen szépen énekel s sok kifejezőséssel játszott, koloratúrájának szépségéről dicserőleg emlékezni nem is szükséges már, annyira megegyező erre néző a közönség ítélete. A jutalmazott nőt első megjelenésekor, hosszas ideig tartó tappsal, virágbokroták és koszorúkkal fogadá a szép számmal egybegyűlt közönség; s méltán mert Darai kisasszony, egyik tehetség és már több éveken át, küzkedvességben álló tagja lévén színházunknak, a kiütetések kiérdemelte. Mai működése is, úgy játék mint ének tekintetében kielégítő volt. Elismeréssel emlékezhetünk meg Zajongiról is, ki az első felvonás szép magándalát, sok bensőséggel éneklé, ugy Szilágyiról, kinek buffonade-jai, a közönséget gyakran megnevettették. Végül dicseréssel kell kiemelniünk, az összes kar és zenekari személyzetet is. Szombaton, márczius 16-án. E. Kovács Gyula jutalomjátékául: „III-ik Richard király”. Tragoedia 5 felvonásban.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

Nyiltér. *) Erdélyi kölcsönös biztosító társulat.

Minden fere Magyarazat elháritása tekintetéből kötelességének tartja e társulat igazgatója kinyilatkoztatni, hogy miután az „Erdélyi kölcsönös jég- és tűzkárméltó társulat” minden egyes tagjának — elismervény mellet — egy-egy szabályt példányt kézbesített, s e társulathoz csatlakozások, nem házaló reabeszéllő eljárások következtében — hanem tisztá, szabad önkaratból folytak, épenségesen semminemű indok nem létezik, hogy összeavartassék — mostán megkezdett kibontakozás alkalmával — sem a „Victoria” biztosító részvény társasággal, sem pedig bármely más, illeténi — egészen eltérő elvű társasággal is.

Igaz ugyan, hogy az „Erdélyi kölcsönös” nem bírt oly — milliókra menő alap- és tartalék felhozni, melyet kezességül szoktak részvénytársulatok felhozni; s melyek kezességüsi hatása, annál csekélyebb mérvű lesz, minél nagyobb kockázatot — biztosított összege között megoszlik, — hanem bírt: egy oly kezessékö elvlen alapítókével, mely a kockázattal — biztosított összeggel — szemben, a tagok szaporodása s ezek által szabálysabta felvállalt kötelezettségek szerint — önmaguk érdekében, egyaránt folyton gyarapodott, miáltal a tagoknak szerencsétlenség esetében, a kitelhető legnagyobb mérvű biztóságot nyújtani képes volt!

Egy kimúlt test magáról életelt nem adhat! Hogy pedig az „Erdélyi társulat”-nak — minden ellentérek vések mellet — kormányi rendelettel fogva is, kötelezettségei teljesítendők, s ez alól egy fizetelképes tag sem vonhatja ki magát; az algha kimúlt testületnek lehetna feladata! Epen ez által, bizonyítandja a kölcsönös biztosító társaság t. i. aféle, mint az „Erdélyi kölcsönös” is volt, hogy kötelezettségeinek megfelelni s bajiából kibontakozni — kellő módon — még akkor is képes, midőn nem afélék, hanem állítólág milliókra menő alapítókével ellátott részvénytársaságok ugyanakkor, sokkal csekélyebb mérvű körülmények között — mint a „Nuova società” Triestben és a „Hungaria” Pozsonyban — károsultjaikat teljes méztelenül hagyatták, s egyszersmind részvényeiket is jól megtollazván.

Az „Erdélyi társulat”-nak minden becsületes tagja tudja, mi volt a társulat irányában, felvállalt kötelessége. Nem csak e miatt, sőt szabályilag sem vonhatja ki magát kötelezettségei teljesítése alól senki, a nélkül, hogy kötelezettségéből eredett önkénti hozzájárulást, segédkezésének megtagadása — rászorítás esetében — sokkal tetemesb áldozatába ne kerüljön.

Azért, bár miként is igyekeztek, és igyekeznek némelyek, ez intézetnek kibontakozását — bár minél érdekből — akadályozni, vagy hátráltatni, a czélt annál kevésbé érhetik el, mivel sem azon etőt nem ismerik, mely ennek sabályaiban van fektetve, sem pedig nem képesek fellogni, hogy egy közintézet, mint erkölcsi testület — milyen az „Erdélyi kölcsönös társulat” mindenkor, és minden körülmények között, a közleltre egészen más — csakis jótékony hatással bírván el nem tportartatik a nélkül, hogy következményeivel a társas életben zavart s mely sebet, külföld előtt pedig tekintély s közhírtelnek behomályosítottatás ne okozza! s melynek utóférdalmait, mindeu jelenben fen álló — bizalmat hájlaszó biztosító intézet is előbb utóbb meg ne érezze.

Kulisseky János.

*) Az e rovatban megjelenő czikkok nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Legujabb szervezet
értékes órák könnyű megszerzésére
Reszlet-fizetés
mellet.
Buschek János,
órák s a legmagyobb órákatár-
tulajdonosa N.-Szebenben,
a „Magyar Korona” szállodával szemközti
hálofölkön az órászámitást irának igazgatóféle
telentelet, hogy a jelen időhöz mérve, s hogy
számos órájásnak megfelleljen, a. i. s. mar-
czius 1-ől kezdve, mindenképe 2 órák
10-navi részfizetés mellett árul.
Az árak ily részfizetés mellett is a leg-
olcsóbbra szabák, t. i.
Arany-úri, és hólgyóvára 31 ftt. 150 ft.
Ezüst-úri, és hólgyóvára 14 ftt. 46 ft. érte-
kéig legkevesebb részlet 5 ft. o. é.
A legkevesebb inga- és franczia borító-
órákra 30 ftt. 100 ft. érték legkevesebb
részlet 4 ft. o. é.
Mindem más órára legkevesebb részlet 2
ft. o. é.
Az arany és ezüst órák mind hivata-
losan vannak fellejveze.
Az első részlet lefizetéskor minden vásárló
egy bélyegzet részletfizetés jegyét kap, a
melyben a részletek táusaitaunk, az utolsó
részlet lefizetéskor ki fog szolgáltatni a kívánt
óra a részletfizetés ily visszatérítve mellet.
Ez kap minden vásárló egy 30 ft. értékű ér-
tekező órára egy évi, és 30 ftt. magasabb ár-
tekező órára évi részlet fizetés után.
Mindem a legelső részlet és franczia óra-
gyárakkal egyenes összeköttetésben állók s
csak valódi jó órákat árulók, minden lovból
feldiszerelt tartozkodom.
Lajzasók gyorsan s a legujabb modor szer-
tint készítenek. Vidéki megrendelések rész-
letfizetés jegyekre elfogadandók. Mindenképe
órák, reguláltak vagy nem, azlár arany és
ezüst lánczok, ujjakévek mellet minden irány-
ban a legújosságon elküldetnek.
Különösen azon vidéki órák-uraknak, kik
nagybott gyárakkal minosokot egyenes össze-
kötésben, rakatam gyári árban szolgál.
(424)
2-3

Altesti-sérvek
A számos orvos-által ajánlott és lényes
sikertel alkalmazott
Altesti-sérvek
elleni, sérv-ir Sturzenegger Gottlieből
Hertsában, ugy tőle magától, valamint
az alábbi faktórok által is kapható. Az
épen nem tartalmaz semmiféle ártalmas
anyagot, s még régi sérveket is a leg-
több esetben tökéletesen meggyógyít.
Ára egy csupornak: 1 tall. 20 ez. gr.
— 3 ft. déltémet — 3 ft. 20 ez. gr.
Haktár Pesten Formagyi F. szűz
Máriához, czimzett gyógyszerárúháru.
1-6 [427]

Liebig kumys kivonata
(305)
(Vegyintézet készült szivattal)
gyógyászati tekindeyek elismerése szerint gyor-
sabbban és biztosabban
szívgy.
mint minden, eddig a gyorvásban használt
szer: tiddóvés t. i. meg előbbi állapothoz
is).
— **ezüst-gyomor** — **bel-hurrot**.
— **léges-hurrot**, verényány tartós betegsé-
gek és k. k. migany elvezete következtében,
súlyt, méhgórosót és testi gyengeséget.
Megrendeléséhez az összeg mellett mind, mert
utányét nem fogadható el.
Legutóbb 4 palackot tartó dozlóban
kapható.
Liebig svátartáje (Kumys)
főrártára által
Berlin, Gneisenaustrasse 7-n.
Jegyzet. Betegek, a kikel minden hasz-
náltszen sikertel maradt, szívesképpen a
fennhöz készítenyével bizalmasan egy utolsó
kísérletet tennt.
Rórártok ingyén — és bérmentesen.

ROBEY és TÁRSASÁ
(Limited)
Pest, üllői út 1. szám alatt,
ajánlják a közelgő idényre **szabadalmazott vaskeretű cséplőgépeiket és gőzmozdonyaikat, lojáranyos cséplőgépeiket, vetőgépeiket, ugyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Field-féle csövekkel.**
Újabb gépeink általánosan elismert munkaképességök felment bennünket minden feldieseréstől, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szóló megrendeléseiket mihamarabb kezünkhöz juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmeny tetett nálunk.
Robey and Company Limited, üllői út 1. sz.
(400) 11-24
Pest.